

ת"פ 8836/04/20 - מדינת ישראל - תביעות נגב נגד פלוני

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 8836-04-20 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני	כבוד השופטת שוש שטרית	מדינת ישראל - תביעות נגב
	המאשימה	ע"י ב"כ עוה"ד לי מגן
נגד		פלוני
הנאשם		ע"י ב"כ עוה"ד שמואל ברגר

גזר דין

הנאשם והמתלוננת, שניהם צעירים, ניהלו מערכת יחסים זוגית משך כשנה, בין השנים 2019 ל 2020 במהלכה התגוררו יחד 5 חודשים בדירה אותה שכרו בדימונה.

תמצית כתב האישום וממצאי הכרעת הדין

1. כתב האישום מגולל 9 אירועים המייחסים לנאשם מעשי אלימות מילולית ופיזית, כלפי המתלוננת במהלך התקופה בה היו בני זוג. **7 אירועים נתמכו** בראיה בדמות הקלטה קולית ו/או חזותית/תמונה/ הודעת ווטצאפ אותה צילמה ו/או הקליטה המתלוננת בעצמה, ובנוסף, בהודאת הנאשם במהלך חקירתו בחלק מהעובדות המפורטות בחלק מהאירועים שבכתב האישום.

בהכרעת דין שנתנה ביום 31.10.22, לאחר שמיעת הראיות בתיק, **זוכה הנאשם** מעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בת זוג, לפי סעיף 382(ג) בחוק העונשין, ועבירה של תקיפה סתם - בת זוג, לפי סעיף 382(ב) בחוק העונשין. לצד זאת, **הורשע הנאשם** בעבירות: איומים (3 עבירות) לפי סעיף 192 בחוק העונשין (להלן: **חוק העונשין**), תקיפה סתם - בת זוג (4 עבירות), לפי סעיף 382(ב) בחוק העונשין; תקיפה הגורמת חבלה ממש - בת זוג (2 עבירות) לפי סעיף 382(ג) בחוק העונשין.

בשים לב למספר האירועים, לשם הנוחות ועל מנת למנוע סרבול והרחבת היריעה, לכל אירוע בכתב האישום ניתן "שם זיהוי" במהלך שמיעת הראיות והכרעת הדין וכך יעשה גם בגזר הדין.

2. ביחס לעדות הנאשם נקבע כי מזער ממעשיו בחלק מהאירועים שאת קיומם אישר בחקירתו בבית המשפט; כי

עדותו ביחס לחלק מהאירועים לא התיישבה עם יתר הראיות; כי נמנע מהבאה של ראיות שהיו עשויות לחזק את גרסתו.

הנאשם הודה בחקירתו בבית המשפט כי קילל ואיים על המתלוננת כמפורט ומיוחס לו בכתב האישום, הנאשם הודה בחקירתו באלימות פיזית כלפי המתלוננת **בחלק** מהאירועים המתוארים בכתב האישום, אולם עמד על כפירתו ב 4 מעשים שיוחסו לו בכתב האישום כדלקמן: כי הכניס את ראשה של המתלוננת לתוך הג'קוזי שהיה מלא מים עד שכמעט ונחנקה (**אירוע הצימר**); כי במהלך וויכוח בשעת לילה ועל מנת להשתיק את צעקותיה הניח כרית על ראשה עד שכמעט נחנקה (**אירוע הכרית**); כי באמצעות סכין חתך מספר חתכים שטחיים (שריטות) מדממים בחלק הפנימי של הירך של המתלוננת (**אירוע חבלה באמצעות סכין**, סעיפים 7-8 בכתב האישום); כי קשר לצווארה כבל מאריך שקצהו השני נקשר לגרם מדרגות ואמר לה תתאבדי (**אירוע הכבל, סעיף 14 לכתב האישום**);

הנאשם כאמור, זוכה מהעבירות שיוחסו לו במסגרת אירוע החבלה באמצעות סכין ואירוע הכבל.

ביחס לעדות המתלוננת בקשר עם אירוע החבלה באמצעות סכין, נקבע בהכרעת הדין כי עדותה הייתה **חסרה פרטים מהותיים** ו **"כשלעצמה אינה מתיישבת עם השכל הישר וההיגיון, ומעוררת ספק"**.

ביחס לעדותה בקשר עם אירוע הכבל, נקבע בהכרעת הדין כי **גרסתה בעייתית, תיאורה את האירוע היה דל ולא מתיישב עם ההיגיון והשכל הישר**.

בנוסף לאמור, לצד הרשעת הנאשם בעבירות המיוחסות לו באירוע מיום 18.9.2019 (אירוע המדרגות) ובאירוע מיום 15.10.2019 (אירוע חבלות ברגליים) עליהם נרחיב בפרק נסיבות ביצוע העבירות - נקבע כי לא הוכח קיומן של חלק מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירות (דווקא אלה המחמירות עם מעשי הנאשם) כמיוחס לו בכתב האישום, ולא רק זאת, אלא כי במהלך חקירתה של המתלוננת בקשר עם האירועים הנ"ל, נחשף חלקה של המתלוננת אשר גם נהגה באלימות מילולית ופיזית כלפי הנאשם, קרי נמצא נסיבות/עובדות שיש בהם להשליך על קביעת מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, ושלא היה להם זכר בכתב האישום.

בהכרעת הדין ניתנה התייחסות לכך שמרבית הסרטונים שתיעדו את האירועים צולמו באיכות ירודה וכמעט לא ניתן לראות את התרחשות האירוע (הצילומים לרוב חשוכים ולא ממוקדים) אם כי ניתן לשמוע את התרחשות בין השניים ובעיקר את המתלוננת.

בהכרעת הדין ניתן ביטוי **לדינמיקה הזוגית האלימה** בין הנאשם למתלוננת במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום; למניע בהגשת התלונה ובעיקר **לשיהוי העיתוי בהגשתה**; לתיעוד בסתר (ע"י המתלוננת) של 7 אירועים מכלל האירועים המתוארים בכתב האישום, ולעובדה כי האירוע הראשון תועד כבר ביום 10.08.2019 ואילו האחרון ביום 01.04.2020. בהקשר זה גם נקבע כי המתלוננת שינתה, הוסיפה והחסירה בהסבריה על המניע בהגשת התלונה ובעיקר ביחס לעיתוי הגשתה ומטרת התיעוד בהסתרמשך חודשים ארוכים.

נקבע כי עדות המתלוננת בהקשרים הנ"ל לא הייתה עקבית וכי היא מבקשת לבוא עמו חשבון נוכח שראתה בו האחראי הבלעדי למצבה הכלכלי העגום.

עוד נקבע בהכרעת הדין כי עדותה של המתלוננת לא הייתה סדורה. תשובותיה לשאלות בקשר לאירועי האלימות סבבו ומוקדו בהתמכרות הנאשם להימורים והשלכותיה על התנהגותו הכלכלית מולה ופחות באירועים האלימים עצמם, כשהיא עוברת מאירוע לאירוע במהירות, באופן לא סדור, ועל פי רוב, לאחר תיאור דל פרטים ביחס למעשה האלים בו נקט הנאשם כלפיה.

הערכת שירות המבחן

3. בין הצדדים לא הושגו הסכמות באשר לעונשו של הנאשם, אולם כחלק מההסדר הדיוני הוא הופנה לשירות המבחן שיגיש תסקיר לעונש. בתסקיר שהוגש ביום 27.12.2022 המליץ השירות בסופם של הדברים **להשית על הנאשם מאסר בדרך של עבודות שירות לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת, זאת בהתחשב בהליך הטיפול האינטנסיבי משך שנתיים שלמות שעבר הנאשם בבית נועם ובהמשך אצל שירות המבחן, למאמציו ושיתוף הפעולה המלא.**

מתסקיר עולה כי הנאשם בן 32, רווק, סיים 12 שנות לימוד כולל תעודת בגרות חלקית, שלל בעיות משמעת או מעורבות באירועים אלימים בשנות ילדותו, שירת שירות צבאי מלא. לאחר שחרורו מהצבא עבד תקופה קצרה במפעלי ים המלח, בהמשך עבד משך 4 שנים במסעדה בדימונה, כשנתיים במפעל לתיקון בוכנות בבאר שבע.

משפחת מוצאו מונה זוג הורים ו-6 ילדים בגילאי 17 - 32 שנים, הנאשם הינו הבכור. בשיחה עמו תיאר מורכבות בקשר עם הוריו, נוכח שמגיל צעיר החליטו כי הנאשם יעבור להתגורר עם סבו על מנת להשגיח על הסב. בהתחלה חווה את התפקיד שהטילו עליו באופן חיובי, בהמשך שיתף במתיחות ומורכבות סביב חוויות אלו שהובילו לתחושת דחיה וריחוק רגשי בינו לבין שאר בני המשפחה.

הנאשם נעדר עבר פלילי. שלל צריכת סמים ואלכוהול, שלל קשר עם חברה שולית. אשר להימורים, מסר כי בעבר נהג להמר ב"ווינר" בסכומים נמוכים, אם כי לדבריו לא מדובר בהתמכרות או בהתנהגות בעייתית בהינתן שעשה כן תקופה קצרת מועד.

ביחס למערכת יחסיו עם המתלוננת ולעבירות מסר כי הקשר נמשך כשנה, בספטמבר 2019 הציע לה נישואין ולאחר מכן עברו להתגורר יחד בדימונה. תיאר קשיים בקשר הזוגי שהתבטאו במריבות תכופות בעיקר על רקע כספי אשר כללו דיבור פוגעני הדדי, תיאר אלימות פיזית ומילולית ואיומים כלפי המתלוננת. לדבריו, זמן קצר טרם מעצרו החליט להיפרד ממנה על רקע אותם קשיים, ונוכח כי התקשתה לקבל רצונו להיפרד ממנה והחוויה שלו כי היא מפתחת אובססיה כלפיו.

השירות ציין כי הנאשם חזר והודה כי התנהג באופן אלים ופוגעני במתלוננת במהלך הקשר בניהם, אולם סרב להודות במעשים שלדבריו לא ביצע כלפיה. כך למשל, ביחס לאירוע מיום 10.09.2019 תיאר כי במהלך המריבה בצימר איים והשליך חפצים לעבר המתלוננת אך לא נהג באלימות פיזית כלפיה. ביחס לאירוע מיום 18.09.2019 (**אירוע הכבל**) ציין כי מדובר באירוע בו הציל את המתלוננת מניסיון התאבדות ולא היה אלים כלפיה. כך ביחס לאירוע מיום 28.01.2020 (**אירוע גלגלת הפיצה**) טען כי לא הוא פצע את אגודל ידה של המתלוננת, והוסיף כי הציע לה לפנות לטיפול רפואי.

מהתסקיר עולה כי לאחר שהיה מצוי במעצר מאחורי סורג ובריח משך 6 חודשים, בהמלצת שירות המבחן, שוחרר הנאשם מ"דלת לדלת" לחלופה טיפולית מוסדית "בית נועם" המיועדת לגברים שנהגו באלימות כלפי בנות זוגן. הנאשם נקלט בבית נועם בספטמבר 2020 במסלול "המשולב" (הכולל לינה ושהות 24/7) ובהמשך במסלול מרכז יום, עד לסיום ההליך הטיפולי בבית נועם בתאריך 11.8.2021.

מהתסקיר עולה כי מדובר כי מדובר במסלולי טיפול מורכבים, שלאחריהם, החל מחודש אוקטובר 2021 הנאשם השתתף **במשך שנה** נוספת בקבוצה טיפולית אצל שירות המבחן המיועדת למופנים שביצעו עבירות אלימות בקשר הזוגי, וסיים את השתתפותו בקבוצה לאחר שנה, באוקטובר 2022.

גורמי הטיפול בבית נועם דיווחו בהתרשמותם לפיה, הנאשם נתרם מההליך הטיפולי באופן משמעותי. דיווח כי בתחילת ההליך הטיפולי עלו קשיים אצל הנאשם בשיתוף הפעולה, אם כי בהמשך שיתף פעולה באופן מלא אשר כלל חוויות ילדות, והצליח לבחון התנהגותו וחלקיו האלימים, לרבות המניעים הרגשיים על רקע חוויות הילדות. כי למד להבין ולהכיל את האחר, וכיום יודע לזהות מצבי כעס ואת המניעים הרגשיים למעשיו

מדיווח מהקבוצה בשירות המבחן עולה כי הנאשם הגיע באופן רציף והיה פעיל במפגשים, שיתף פעולה בתכנים שעלו, שיקף מעולמו האישי, התייחס למערכת היחסים עם המתלוננת ולמצבים בהם התנהג באופן תוקפני כלפיה.

בשיחה שערך שירות המבחן עם המתלוננת מסרה כי מאז התלונה נותק הקשר בינה לבין הנאשם, כי הקשר עמו והאלימות הפיזית והמילולית שספגה מהווה עבורה אירוע טראומתי וכי עדיין חוששת שינקום בה ככל שיפגשו.

שירות המבחן ציין בהתרשמותו כי מערכת היחסים שהייתה בין הנאשם למתלוננת, התאפיינה בדפוס תלתי של בני הזוג, אשר נראה שהתקשו לראות את האחר באופן נפרד ולהציב גבולות בתוך מערכת היחסים.

בין גורמי הסיכון להישנות העבירות, ציין השירות בהתרשמותו בחומרת העבירות הכוללות פגיעה פיזית במתלוננת, איומים קונקרטיים והרקע הקשור בבעיית הימורים אותה מכחיש הנאשם; חוסר יציבות במישור התעסוקתי והדיר; עמדותנוקשות והודאתו החלקית בעבירות השונות, כשנראה כי אף כיום מתקשה לראות את הפגיעה במתלוננת ולחוש אמפתיה כלפיה.

בין גורמי הסיכוי לשיקום, ציין השירות בתפקודו התעסוקתי התקין בעבר ושאיפותיו לחזור לשגרת תעסוקה רציפה; השתתפותו תקופה ממושכת בהליך טיפולי בבית נועם ובשירות המבחן, לרבות תרומת ההליך הטיפולי עבורו עולה מהתרשמות גורמי הטיפול; הבנת הנאשם כי הוא זקוק להמשך ליווי של גורמי הטיפול על מנת לשמר את הכלים שרכש.

בסופם של דברים, בצינו כי נוכח שהנאשם לא הודה באופן מוחלט בכל העבירות חרף ההליך הטיפולי שעבר, יתקשה הנאשם להפיק תועלת מעבר לתרומה שהפיק בתקופה בה השתתף בהליך טיפולי ולכן לא בא בהמלצה טיפולית נוספת בעניינו. אשר לעונשו של הנאשם, ציין השירות כי לאור חומרת העבירות, עמדותיו הבעייתיות של הנאשם בהתייחסותו לעבירות וקשייו להודות בהן ולהכיר בהתנהגותו, יש צורך בענישה מוחשית ומצבת גבול שתבהיר לו את חומרת העבירות ואחריותו לביצוען. לצד זאת, כאמור בראשית הדברים, **הוסיף השירות כי בהתחשב בהליך הטיפולי האינטנסיבי משך שנתיים שלמות שעבר הנאשם בבית נועם ובהמשך אצל שירות המבחן, למאמציו ושיתוף הפעולה המלא, מומלץ להשית עליו מאסר בדרך של עבודות שירות לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת.**

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

4. בטיעוניה בכתב ועל פה, עתרה ב"כ התביעה, עו"ד לי מגן, לקבוע את מתחם העונש ההולם לכלל העבירות כך שינוע בין 30 ועד 56 חודשי מאסר בפועל, בהינתן פגיעה משמעותית ביותר בערכים שנועדו להגן על שלומה, ביטחונה וכבודה של המתלוננת. התובעת טענה להתנהגות אלימה ומתעללת מצד הנאשם במהלך מספר חודשים, בניהם 2 אירועים בגדרם הותירה התנהגותו האלימה במתלוננת חבלות ממש.

נטען כי מערכת היחסים אותה הכתיב הנאשם הותירה את המתלוננת במצב כלכלי קשה. בטיעוניה הכתובים נטען לפגיעה משמעותית ביותר בערכים שנועדו להגן על שלמה ובטחונה של המתלוננת. התביעה פרטה באירועים כסדרם, תוך שציינה בתחושות של המתלוננת בכל אחד מהאירועים. המאשימה הפנתה למקרים בפסיקה לתמוך במתחם העונש לו עתרה.

אשר לעונשו של הנאשם, התובעת ציינה בעובדה כי הנאשם בחר לנהל את משפטו עד תום, כי לא לקח אחריות על מעשיו, ועל כן יש להחמיר בעונשו.

בהתייחס להליך הטיפול הממושך אותו עבר הנאשם, צוין כי התביעה ערה לכך, אולם נוכח שמהתסקיר נלמד כי לא היה בהליך זה להביא את הנאשם לקבל אחריות על מלוא מעשיו, אין מקום להמלצה אשר אינה עולה בקנה אחד עם תוכן התסקיר. לדידה של התביעה, דעת שירות המבחן לפיה יש לתת מקום להליך הטיפולי אותו עבר הנאשם - "אינה הגיונית" בהינתן התרשמותו כי הנאשם לא נתרם מהטיפול מאחר ולא שינה עמדתו באשר לכלל העבירות המיוחסות לו. בכל מקרה, נטען כי אין בהמלצת התסקיר כדי לחייב את בית המשפט ויש להעדיף אינטרסים אחרים על פני שיקולי שיקומו של הנאשם, אשר על פי רוב אינם עומדים בכלל השיקולים אותם שוקל שירות המבחן בגדרי המלצתו. לטענת התביעה, לא קיימים טעמים בעטיים רשאי בית המשפט לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם. מכאן, עתרה לקבוע עונשו של הנאשם בחלקו הנמוך של מתחם העונש לו עתרה ובנוסף לגזור עליו מאסרים על תנאי ממושכים ומרתיעים, התחייבות להימנע מעבירות אלימות ופיצוי משמעותי למתלוננת.

5. **מנגד, סנגורו של הנאשם, עו"ד שמואל ברגר**, אשר התייחס בפתח טיעונו למתחם העונש לו עתרה המאשימה, טען כי מדובר במתחם מופרך שאינו הולם את מעשי הנאשם בכללותם ושאין לו תימוכין בפסיקה אליה הפנתה המאשימה. לדידו של הסנגור, מתחם העונש ההולם לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם בנסיבות ביצוען צריך וינוע בין 6 ל- 20 חודשי מאסר בפועל, כשבתיומוכין למתחם זה, הפנה למספר מקרים בפסיקת בית המשפט. בהקשר זה הוסיף וטען כי הגם שהנאשם הורשע במספר עבירות אלימות, רובן ככולן ברף הנמוך בינוני של עבירות האלימות ואין להתעלם מחלקה של המתלוננת נגדה לא הוגש כתב אישום ונמצאו ראיות פוזיטיביות לכך שתקפה פיזית ומילולית א ת הנאשם. הסנגור חזר והפנה להכרעת הדין ממנה עולה כי הנאשם הודה ברוב העבירות שיוחסו לו בכתב האישום במהלך ישיבת ההוכחות, ועמד על כפירתו ביחס ל- 4 עבירות (מעשים) שיוחסו לו ואשר לדבריו לא ביצע ובשלן נאלץ לנהל את משפטו. בהקשר זה, הוסיף, כי הנאשם לא ניהל את משפט סרק, זיכויו כאמור מ-2 עבירות אלימות משמעותיות - חניקה באמצעות כבל ופציעה באמצעות סכין, מדבר בעד עצמו, כמו גם קביעות בית המשפט בהכרעת הדין ביחס לעדותה של המתלוננת.

עוד נטען בקשר עם מתחם העונש ההולם, כי על בית המשפט הקובע את מתחם העונש להביא בחשבון את חלקה של המתלוננת בחלק מהאירועים המתוארים בכתב האישום ולכך שאינה "טלית שכולה תכלת", לרבות שנהגה באלימות

פיזית ומילולית כלפי הנאשם, ובשים לב להתרשמות שירות המבחן ממערכת יחסים מורכבת שכללה תלות הדדית בין השניים.

אשר לטענת המתלוננת כי היא חוששת מנקמתו של הנאשם, ציין בעובדה כי מאז האירועים חלפו למעלה משלוש שנים בהן לא הייתה פנייה מצד הנאשם אל המתלוננת ולא עלתה טענה מצדה בהקשר זה, ללמד שאין יסוד לחשש לו טענה.

לטענת הסנגור, עניינו של הנאשם מצדיק בכל מקרה, חריגה ממתחם העונש ההולם, משיקולי שיקום, והפנה להליך השיקומי המשמעותי שעבר הנאשם עליו עמד שירות המבחן בהרחבה בתסקיר. הסנגור הפנה למקרים בפסיקה בהם נמצא כי גם כשדובר בהליך טיפולי שלא ממש צלח, נטה בית המשפט, לרבות בית המשפט העליון, לתת משקל לדרך שעבר הנאשם במסגרת ההליך הטיפולי בו שולב, תוך שנטען כי במקרה הנדון, הנאשם עבר בהצלחה את ההליך הטיפולי ונתרם ממנו רבות ולא בכדי, במהלך ההוכחות היה בשל לקבל אחריות על מה שביצע.

נטען כי הגם שמכלול מעשי הנאשם מעשי הנאשם אינו קל, הרי מקרה בו בנאשם נעדר עבר פלילי ונעדר דפוסי חשיבה עברייניים, החזרתו מאחורי סורג ובריאח לאחר הליך טיפולי משמעותי תפגע בשיקומו ולא תועיל לאינטרס הציבורי. לכלל הדברים האמורים הוסיף **וציין בעובדה כי הנאשם היה עצור מאחורי סורג ובריאח, לראשונה בחייו, משך 6 חודשים רצופים**, עד שחרורו "מדלת לדלת" לחלופה טיפולית "בבית נועם", בה שהה בתנאי המקום מספר חודשים כשההליך הטיפולי למעשה נמשך שנה שלמה עד סיומו המוצלח, ובנוסף המשיך שנה נוספת בהליך טיפולי אינטנסיבי במסגרת שירות המבחן. בסופם של הדברים, חזר ועתר לגזור את עונשו של הנאשם מתחת למתחם העונש שייקבע בדרך של עבודות שירות כהמלצת שירות המבחן.

6. הנאשם בדבריו סיפר ארוכות על ההליך הטיפולי "בבית נועם" אשר לאור חשיבותו ותרומתו למטופלים ולאינטרס הציבורי אביא מדבריו בהרחבה :

" אני אגיד את כל האמת. כשאני הגעתי לבית נועם, בשבוע הראשון לא ראיתי את עצמי במקום הזה. אני לא רגיל לדברים כאלה, אמרו לי שזה מקום שהוא אגף טיפולי ונבהלתי מזה, אבל כשהגעתי הייתה לי הזדמנות, אמרו לי שאם לא מתאים לך אתה יכול לחזור לבית המעצר. זה טיפול שקשה לעבור אותו, הייתי שם שנה ו-25 חברים שלי נשרו. אחד מהם שבוע לפני הסיום הוציאו אותו. לאט לאט בבית נועם הפכתי לבורג משמעותי, התחלתי להבין את המקום שלי, הייתי מספר על אירועי האלימות שלי עם בת הזוג שלי לשעבר, טל. זה עזר לי להביע רגש כלפי טל בת זוגתי לשעבר, להבין את מקומי, איפה אני לא הייתי בסדר וזה לקח אותי אחורה למגורים אצל סבא, איך זה השפיע עליי שהורים שלי שמו אותי אצל סבא בגיל שנה ושם נשארתי. אני לא האמנתי בהתחלה שזה קשור למה שזה היה לי בעבר, שמה שהיה לי בילדות השפיע עליי, את זה הבנתי מההליך הטיפולי בבית נועם. כשמטופלים חדשים הגיעו לשם, נתנו לי להיות חונך שלהם. אחרי שלושה חודשים קיבלתי נקודה כחולה, שזה משהו שאולי עשרה אנשים מבית נועם קיבלו. כשקיבלתי אותו המנהל של בית נועם נתן לי אותו, הוא לחץ לי יד ואמר לי שמגיע לו, וזה עודד אותי."

בהמשך סיפר על המעבר למרכז ביום במסגרת "בית נועם" אשר לא כולל לינה, כיצד נתרם להמשך ההליך, בין היתר בכך ששכר דירה ב..... בסיוע בני משפחה שממנו את עלות השכירות:

"...אני נשארתי שם ושכרתי בית ב..... היה חשוב לי לסיים את הטיפול הזה וסיימתי אותו בהצלחה, העובדים הסוציאליים שם חיבקו אותי ואמרו לי שאני אחסר בקבוצות, הרגש שלי והכנות שלי. תמיד הייתי כנה, הלכתי ישר, סבא שלי נתן לי ערכים ואני מתפלל מגיל 8. הייתי הולך לראות את ההורים אולי פעמיים בשבוע והרגשתי בודד. יש לי אחים ואין לי את הגישה לבוא לדבר איתם על זה כי הם היו כאילו זרים לי. בית נועם נתן לי את המקום הזה, להקשיב ולא להרגיש שאתה חופר והם הקשיבו לי. היו לי שיחות פרטניות פעם בשבוע עם העו"ס הפרטנית שלי. לאט לאט הבנתי דברים, הבנתי מה זה העברה בין דורית, מה שקרה לאבא היה יכול להיות משפיע עליי היום וזה כן השפיע עליי. אני לא רוצה להתנשא, אבל אני כן חושב שיש לי ראש. אני הייתי שם אני הקשבתי, למדתי. לא האמנתי שאני אסיים וסיימתי בהצלחה".

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

חומרה מיוחדת מייחס המחוקק לעבירות אלימות במשפחה ואלימות בין בני זוג, ובפסיקת בתי המשפט נמצא כי הקול הקורא לענישה מחמירה ומרתיעה כלפי מבצעי עבירות בתוך המשפחה הולך וגובר. כך למשל בדברי בית המשפט ברע"פ 340/21 איברהים מסראי נ' מ"י (28.1.2021):

"כפי שהודגש לא אחת, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו. זאת, בין היתר לנוכח הקושי הקיים לעיתים בחשיפת עבירות אלו, [...] והחשש מהסלמת המעשים באופן העלול אף לסכן את חיי בני המשפחה, ובהם בת זוגו של התוקף...".

במעשיו פגע הנאשם בערכים שנועדו להגן על גופה, שלומה, כבודה וזכותה של המתלוננת, שהייתה בת זוגו, להיות מוגנות ושלווה.

7. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בכללותן מלמדת על פגיעה משמעותית בערכים המוגנים. הנאשם הורשע בעבירות אלימות אותן ביצע במועדים שונים במהלך התקופה בה ניהל מערכת יחסים עם המתלוננת.

מהראיות עליהם עמדתי בהרחבה במסגרת הכרעת הדין עולה כי עיקר האלימות אותה נקט הנאשם הייתה אלימות מילולית שכללה אימים, קללות וגידופים. אלימות מילולית שהייתה קשה, בוטה ומכוערת. אלימות שלא פעם כללה התעמרות במתלוננת באופן בו העירה משנתה בשעת לילה מאוחרת ומנע ממנה לחזור לישון, על שום שלא העירה אותו בשעה שסיכמו ביניהם כי תעשה כן. כך באירוע מיום 10.8.2019 (הצימר בצפון), וכך באירוע מיום 15.10.2019 (המטומות ברגליים) ובאירוע מיום 26.11.19 (סעיפים 9-10 לכתב האישום).

מעבר לאלימות והתעמרות כמתואר, ניצל הנאשם את כוחו הפיזי לעומת המתלוננת. תוצאות מעשיו ניכרו בחבלה בדמות המטומות ברגלי המתלוננת, חתך באגודל היד, ותחושות חנק לרבות בהלה שאחזו בה נוכח ניסיונות הנאשם להשתיקה, פעם באמצעות כרית שהניח על פניה על מנת למנוע ממנה לצעוק את דבריה ובתוך כך את ידיעת השכנים על המתרחש בדירתם והזעקת המשטרה, ופעם עת הכניס ראשה לתוך הג'קוזי.

בחינת הראיות שהוצגו ונשמעו בפני מעלה כי נסיבות ביצוע העבירות לרבות תוצאתן, במרבית האירועים, אינן ברף חומרה גבוה שבעבירות האלימות, אף ניתן לומר כי מרביתם ברף הנמוך בינוני. עם זאת, השילוב בין האלימות הפיזית לאלימות המילולית המתעמרת, מחמיר במעשי הנאשם ומצביע במובהק על פגיעה משמעותית במתלוננת ומתוך כך בערכים המוגנים שנועדו להגן על שלומה, על גופה, על שלוותה הנפשית וכבודה כאישה ואדם.

לצד הדברים האמורים, נחזור לציין כי בהכרעת הדין נמצא ונקבע כי בשני אירועים המתוארים בכתב האישום, בהם הורשע הנאשם בעבירות המיוחסות לו - אירוע מיום 18.9.2019 (אירוע המדרגות) ואירוע מיום 15.10.2019 (אירוע המטומות ברגליים) - לא הוכח קיומן של חלק מהנסיבות (המחמירות במעשי הנאשם) המתוארות בכתב האישום, ולא רק זאת, אלא נחשף חלקה של המתלוננת שנקטה באלימות פיזית ומילולית כלפי הנאשם.

כך באירוע המדרגות - על פי עובדות כתב האישום, בזמן שהנאשם והמתלוננת היו בדירה, התגלע ביניהם וויכוח במהלכו הכה הנאשם את המתלוננת באמצעות ידיו, **דחף אותה כך שנפלה במדרגות והמשיך להכות אותה לאחר נפילתה.**

בהכרעת הדין הורשע הנאשם בתקיפה סתם של המתלוננת בכך שדחף אותה מיד עם כניסתו לדירה ובהמשך כשהיו במדרגות נתן לה מכה או שתיים. עם זאת, לא נמצא ולא הוכח כי הנאשם דחף את המתלוננת כך שנפלה במדרגות, ולא נמצא ולא הוכח כי המשיך להכותה לאחר שנפלה. ההיפך הוא הנכון, מהראיות (תיעוד קולי וחזותי של המתלוננת) עלה כי המתלוננת סירבה לפתוח לנאשם את דלת הדירה בה התגוררו במשותף, וכשזה המשיך לדפוק בדלת, קללה אותו וצעקה לעברו: **"מה אתה רוצה, וואו, בספר תורה, יוסי אני אזיין אותך"**. בהמשך, ותוך מאבק השניים על המכשיר הנייד אותו לקח הנאשם מידיה, המתלוננת נשמעת אומרת בבטון נחוש ומאיים: **" תביא את הטלפון, תביא לי את הטלפון"** ובתוך כך דחפה את הנאשם, נשמעת חבטה והנאשם זועק: **" פתחת לי את הפנים, הוצאת לי דם מהראש"**. הנאשם נחבט בראשו ונזקק לטיפול רפואי שכלל סגירה באמצעות סיכות (ראו בהרחבה בהכרעת הדין).

כך באירוע מיום 15.10.2019 (המטומות ברגליים, סעיפים 5 ו6 בכתב האישום), בעובדות נטען כי בשעת לילה, במהלך ויכוח תקף הנאשם את המתלוננת בכך שהכה אותה באמצעות ידיו, וכתוצאה מכך נגרמו למתלוננת חבלות של ממש בדמות המטומות ברגליה. נדגיש, כי הנאשם הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש. לצד זאת, מהראיות בדמות סרטון אירוע ומעדות המתלוננת עצמה עולה תמונה **שחלקה** מלמד על אלימות אותה אמנם החל הנאשם אשר סרב למתלוננת להמשיך לישון, אולם המשכה באלימות פיזית ומילולית הדדית בין בני הזוג, וכדברי המתלוננת **" אני שמתי את השמיכה והוא לקח את השמיכה , הוא דחף אותי ואני דחפתי אותו והמשיך לדחוף אותי ולא נתן לי לישון"**. בהמשך הוסיפה כי **הנאשם סטר לה והיא החזירה לו וגם דחפה אותו ממנה באמצעות ידיה (ראו בהרחבה בהכרעת הדין).** בהמשך, נמצא קללות וגידופים הדדיים בין השניים, כך למשל, בשלב מסוים הנאשם מאיים ומקלל את המתלוננת **"שתקי יא בת זונה"**, ואומר לה **"עופי מפה, יא זונה, שרמוטה"**. המתלוננת מניפה רגליה לעבר הנאשם על מנת להדוף אותו ממנה וצועקת בכי: **"אני אזמין לך משטרה ולא ארחם עלייך יא זונה של כסף"**.

כך באירוע מיום **26.11.19 (סעיפים 9-10 בכתב האישום)**, אשר לפי העובדות, בתאריך 26.11.19 במהלך ויכוח שהתגלע בין הנאשם למתלוננת איים עליה הנאשם בכך שאמר שידקור אותה בכל הגוף, וסמוך לאחר מכן נתן לה מכה באמצעות ידיו. הנאשם הורשע בעבירה של איומים ותקיפה סתם. בהתייחס לרקע והנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, יש להביא בחשבון כי ברקע האירוע, וויכוח בין השניים בגדרו דרש הנאשם מהמתלוננת כי תצא מחדר השינה ותישן בסלון, ובמהלך השתלשלות הדברים בין השניים, בתגובה למעשיו ודבריו, המתלוננת צעקה לעבר הנאשם: **"עוף מפה"**

אני לא צוחקת והוא בתגובה ענה לה **"צאי צאי מפה"** והיא השיבה: **"נו תעוף יה מטומטם, תעוף ממני אתה חולה נפש"**. בהמשך ונוכח מעשיו להביא ליציאתה מהחדר היא מאיימת עליו: **"זוז מפה", "צא מפה", "צא אני אזיין אותך יה בן של זונה"**.

קללות גידופים והעלבות של המתלוננת הדדיות נמצא גם באירוע מיום 01.04.2020 (אירוע הכרית).

לצד כלל האמור, קביעת מתחם העונש ההולם צריכה להביא בחשבון כי התנהגות אלימה מצד המתלוננת **בחלק** מהאירועים ננקטה בתגובה ו/או הגנה על עצמה מפני אלימות הנאשם כלפיה נוכח רצונו להרחיקה מהחדר ו/או מהדירה בה התגוררו באותה עת, ובהינתן כי בחלק ניכר מהאירועים הוא מחולל האירוע.

ביחס לשתי חבלות ממש בהן הדגישה התביעה בטיעוניה לעונש נמצא כי זו שנגרמה באירוע מיום 28.01.2020 (גלגלת הפיצה), הינה בדמות **חתך באגודל ידה של המתלוננת**. עם זאת, אין להתעלם כי החתך נגרם כתוצאה מפגיעת כף ידה של המתלוננת בגלגלת הפיצה שהייתה מונחת על מתקן ייבוש כלים ולא מפגיעה ישירה ומכוונת של הנאשם, אשר הורשע בעבירה נוכח שפגיעת ידה של המתלוננת בגלגלת הפיצה הייתה פועל יוצא של הנאשם אשר במהלך וויכוח עם המתלוננת הדף את ידה, "העיף" (כלשון כתב האישום) וזו פגעה בגלגלת הפיצה. אשר לאירוע מיום **15.10.19 המטומות ברגליים**, אלה לא נגרמו כתוצאה ישירה של מכות שנתן הנאשם ברגליה של המתלוננת, אלא מניסיונו לגרום לה לעזוב את חדר השינה (הפיכת המזרון עליו ישנה, משיכת השמיכה ועוד) אל מול ניסיונה של המתלוננת להדוף אותו מעליה, בין היתר, באמצעות רגליה. עיקר חומרת מעשי הנאשם באירוע זה מתבטאת בהתנהגות המתעמרת במתלוננת, בשעת לילה מאוחרת, לאחר שהעירה ומנע ממנה לחזור לישון, תוך שמשך ממנה את השמיכה בה התכסתה, הפך את המזרן עליו ישנה, איים, גידף וקילל אותה.

8. בחינה של ענישה נוהגת, מעלה כי העונשים המוטלים על גברים אלימים המורשעים בעבירות אלימות פיזית ו/או מילולית, כלפי בנות הזוג שלהם, נעים בקשת רחבה ולרוב נגזרים מנסיבות ביצוע העבירות ותוצאתן. בחינת מקרים בפסיקה, תשאף על פי רוב, למקרים שנסיבותיהם דומות פחות או יותר לנסיבות המקרה הנדון, אם כי, גם ממקרים חמורים או קלים יותר, נוכל ללמוד על מדיניות הענישה הנוהגת, הכל בהתאמה ובשינויים המחויבים למקרה הנדון. כך למשל:

ברע"פ 8755/21 **איאד אבו עראר נ' מדינת ישראל** (26.12.2021) **שנסיבותיו חמורות יותר**, נדון מקרה בו נדחתה בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (ע"פ 52057-10-21) בגדרו התקבל ערעור המאשימה על גזר דינו של בית משפט השלום בבאר-שבע (ת"פ 10891-05-20). המבקש, רופא במקצועו, הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות תקיפה סתם של בת זוג, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, ותקיפה הגורמת חבלה ממש של בת זוג, לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין. המדובר במי שתקף את אשתו תחילה בבית הוריו באמצעות ידיו על ראשה ובידיה ובהמשך בביתם הכה אותה באמצעות מקל של מטאטא, הפילה לרצפה ובעודה שרועה על הרצפה בעט בה בחזקה והכה בה באמצעות ידיו. כתוצאה ממעשיו נגרמו לאישה חבלות בדמות שבר תוך וחוף מפרקי אשר שוחזר וגובס בבית החולים, לרבות סימנים אדומים ברגליה וגבה. **בית המשפט השלום קבע מתחם עונש הניע בין 6 ועד 24 חודשי מאסר בפועל**, ומטעמי שיקום ופגיעה קונקרטיים בעבודת הנאשם ביטל את ההרשעה והטיל עליו של"צ וענישה נלווית. בית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה וגזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל. **בית**

המשפט העליון דחה את בקשת הערעור תוך שציין כי מדובר ב"רף מקל" של ענישה.

ברע"פ 7887/20 **עבד עאבדין נ' מ"י** (10.1.2021) **שנסיבותיו חמורות יותר**, נדחתה בקשת רשות ערעור על חומרת העונש. המבקש הורשע בעבירות של איומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות של בת זוג, ושלוש עבירות של תקיפה סתם של בת זוג. בעקבות ויכוח הכניס המבקש את ידו לחזה של המתלוננת ולחץ בחוזקה, והיכה אותה בגבה, ושרט את ידיה, השליך אותה על רצפה והיכה אותה בסטירות על פניה ובעט בה ברגלו. בהמשך איים עליה השליך אותה לעבר ספה, היכה אותה בסטירות בפניה, בעט ברגלה משך אותה בידה, ומשכה בכוח, השליך אותה בספה, היכה בפניה וחזר ובעט ברגליה. בהמשך השליך אותה על הרצפה בעט ברגליה וסטר לה בפניה, גרר אותה על הרצפה. כתוצאה מהאירוע נגרמו למתלוננת המטומות ברגליה ובידיה, שריטות ואדמומיות. עוד עולה כי שלושה חודשים קודם לכן שבר לה כלי איפור וסטר לה בנוכחות אמו. **בית משפט השלום קבע מתחם עונש הולם בין 6 ל- 18 חודשי מאסר וגזר 11 חודשים. בית המשפט המחוזי התערב במתחם כך שינוע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, והטיל על המבקש 20 חודשים, ובקשת רשות הערעור נדחתה.**

בת"פ (שלום ב"ש) 51595-08-21 **מדינת ישראל נ' אבו ג'ודה** (27.12.2021), נקבע מתחם עונש בין **9 ל- 24 חודשי מאסר בפועל** בנסיבות בהן הורשע הנאשם בעבירות איומים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש של בת זוג. הנאשם שחיפש את מנת הסמים שלו ולא מצאה, החל להכות באגרופיו בבטנה וחזה של אשתו, בהמשך בעט ברגליה וגרם לחבלה בדמות שפשוף בין ירכיה. בנוסף, במועד מוקדם לאמור, איים כי יפגע בה בזמן שהיא ישנה. עונשו של הנאשם, **נעדר עבר פלילי**, נגזר **ל 9 חודשי מאסר בפועל** וענישה נלווית.

עיינתי במקרים אליהם הפנו הצדדים בתימוכין למתחם הענישה לו עתרו.

התביעה מצדה הפנתה למספר פסקי דין בעבירות אלימות כלפי בת זוג במסגרתם נקבעו מתחמי ענישה שבין 12 ו 15 חודשי מאסר בפועל ועד 30 חודשי מאסר בפועל, **וכבר נציין כי אלה רחוקים משמעותית ממתחם העונש לו עתרה** ועוד בהינתן שבמרבית המקרים דובר בנסיבות חמורות פי כמה וכמה ביחס לאופי ועצמת האלימות שהופנתה כלפי המתלוננת במקרים אליהם הפנתה כדלקמן:

בת"פ (שלום ראשל"צ) 72801-12-19, **מדינת ישראל נ' אלכסנדר פרברוב** (10.11.21), **אליו הפנתה התביעה, נקבע** מתחם העונש ההולם ל- 2 עבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בת זוג, ובעבירת איומים, בין 15 ל- 30 חודשי מאסר בפועל.

הנסיבות בהן בוצעו עבירות האלימות הן חמורות משמעותית מהמקרה הנדון. באירוע הראשון, הנאשם דחף המתלוננת והפילה לרצפה ובעודה שרועה על הרצפה סטר בפניה, בהמשך נפלה, נפגעה בראשה בדמות נפוחות ודם שניגר מראשה, נפוחות והמטומות בידיה ובפניה. הנאשם סירב לסייע למתלוננת לקבל טיפול רפואי. באירוע נוסף שהתרחש יומיים לאחר האירוע הנ"ל, נוכח כי המתלוננת שלחה לאמו של הנאשם תמונות של החבלות שנגרמו לה, הנאשם קילל אותה ודחף אותה עד שהוטחה בקיר ונחבלה בראשה. המתלוננת החלה לבכות, הנאשם הפיל אותה לרצפה, רכן מעליה והכה באגרופים ובסטירות בפניה. המתלוננת נמלטה לחדר השינה והחזיקה בידיה הדלת למנוע כניסת הנאשם לחדר, אולם זה הצליח לעקור את הדלת מהצירים וזרק אותה ארצה. המתלוננת עלתה על המיטה וביקשה מהנאשם שיניח לה ויאפשר לה לעזוב את הדירה, אולם הנאשם איים לשפוך חומצה על פניה, כשסמוך לכך, נטל מקל מטאטא

הכה באמצעותו ברגליה של המתלוננת והוסיף ואיים עליה "את לא תצאי עד שתשלמי לי את כל הכסף שלך". משפתחה המתלוננת את דלת הדירה בניסיון להימלט, משך בשיערה, דחף אותה חזרה פנימה ורק כאשר נרדם, נמלטה המתלוננת מהדירה ובקשה עזרה מעוברי אורח.

כך ברע"פ 977/16 **דיין נ' מדינת ישראל**, בגדרו אישר בית המשפט העליון עונש בן 18 חודשי מאסר בפועל שהושת על נאשם שתקף את בת זוגו. במקרה הנדון דובר במי שהכה בפניה של בת זוגו, משך בשערות ראשה, ובעודה שרועה על הרצפה בעט בה מספר פעמים והוסיף הכה אותה באמצעות ידיו וכתוצאה מכך גרם לחבלות ממש בגופה.

כך בת"פ 60091-05-17 **מדינת ישראל נ' אבו גודה**, בו נקבע מתחם בין 15 ועד 33 חודשי מאסר בפועל, גם נמצא סיבות ביצוע העבירות חמורות מהמקרה הנדון. אבו גודה, הורשע לאחר ניהול הוכחות ב 2 עבירות של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בת זוג, באיומים, בהסגת גבו, הפרת צו שנועד להגן על אדם (2 עבירות) והיזק לרכוש במזיד. המדובר במי שהיה נתון בתנאים של מעצר בית מלא בגין עבירות אלמ"ב, ותוך הפרה של התנאים המגבילים, התפרץ בכוח לביתה של בת זוגו, נכנס לחדר השינה, מנע ממנה להזעיק עזרה, ובשערות ראשה גרר אותה אל מחוץ לבית, תוך שהוא מכה בידו האחרת בגופה. המשך הפילה לרצפה, התיישב על צווארה ותוך שאחז חבל בידו איים כי יקשור ויאנוס אותה. לאחר מאבק הצליחה המתלוננת להימלט לעבר וואדי סמוך עד שיצרה קשר עם המשטרה.

וכך הדברים גם בת"פ (שלום ב"ש) 10156-05-21 **מדינת ישראל נ' כהן**, שם נקבע מתחם בין 12 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, בנסיבות בהן הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה סתם - בת זוג ואיומים, ועונשו נגזר ל 22 חודשי מאסר בפועל. נאור כהן ביצע עבירות אלימות בנסיבות מחמירות, בין היתר, בכוונת מכוון חנק את המתלוננת באמצעות ידיו עד שלא הצליחה לנשום והרגישה כי היא עומדת למות, איים עליה כי היא תהיה "שירה איסקוב הבאה". בנוסף בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם הביא בית המשפט (כב' השופטת ענת חולתא) בחשבון כי במהלך שמיעת הראיות עלה כי המתלוננת הייתה קרבת לאלימות שנמשכה שנים ואשר בגינה לא הגישה תלונות וכאשר הגישה חזרה בה. עוד בקביעת המתחם הביא בית המשפט בחשבון כי מעגל הקורבנות של נפגעת העבירה הוכח היטב ונקבעו ממצאים ברורים בעניין, בין היתר, מידת מוגנות נמוכה ועד כדי שבפרשת העונש ביקשה לטעון להקלה בעונשו של הנאשם, לכך כי מדובר בתקיפה פיזית משמעותית, כמו גם לתוכן האיום. **אשר לעונשו של הנאשם, 22 חודשי מאסר בפועל, ציין בית המשפט בעברו המכביד של הנאשם במגוון עבירות לרבות בעבירות אלימות כלפי נפגעת העבירה; האירוע התרחש זמן קצר ביותר בתום תקופת התנאי בגין הרשתו הקודמת של הנאשם; האירוע התרחש בעת שהנאשם עטוף בתמיכה ובטיפול של כלל הגורמים בהליך אינטנסיבי בבית המשפט הקהילתי; הנאשם לא נטל כל אחריות ולא הביע חרטה על מעשיו; כי נשקפת ממנו מסוכנות עצומה המחייבת לפעול להגנה על המתלוננת.**

מנגד, מטעם הנאשם הוגשה פסיקה בגדרה מקרים שנסובותיהם חמורות יותר ומתחמי הענישה שנקבעו נמוכים משמעותית מהמתחם לו עתרה התביעה, לרבות פסיקה שאשרה חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום גם כשדובר בהליך שיקומי קצר בעבירות נשק חמורות.

9. אשר לשאלת סיווגם של מעשי הנאשם כאירוע אחד או כמספר אירועים, כדעת ב"כ הצדדים, ניתן לראות בכלל מעשי הנאשם כמסכת עבריינית אחת הכוללת מספר עבירות בעלות "קשר ענייני הדוק", שבוצעו כלפי מתלוננת אחת, על רקע זוגי, במהלך ויכוחים בין בני הזוג, ועל כן, מטעמי יעילות והגשמת תכליתו של תיקון 113 לחוק, יקבע מתחם אחד לכלל האירועים המתוארים בכתב האישום.

מכלל הדברים האמורים, ולאחר שחזרתי ובחנתי את מכלול השיקולים הנדרשים לקביעת מתחם העונש ההולם לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם בנסיבות ביצוען, לצד זיכוי מביצוע שתי עבירות בשני אירועים מהחמורים יותר, סבורני, כי מתחם העונש ההולם, נכון וינזע בין 14 ל 28 חודשי מאסר בפועל.

חריגה ממתחם העונש

10. בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, רשאי בית המשפט לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, היינו אם הנאשם השתקם או אם קיים סיכוי של ממש שהוא ישתקם. בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.18) התייחס בית המשפט העליון למונח "סיכוי של ממש להשתקם" בצינו:

"מבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפולי מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי".

הפסיקה מפרטת בשיקולים נוספים שאינם מהווים רשימה סגורה, שבכוחם להצביע על פוטנציאל שיקומי המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, בניהם: עבר נקי וניהול אורח חיים נורמטיבי, שיתוף פעולה עם רשויות החוק ושירות המבחן, תסקיר המגלה פוטנציאל שיקומי, חרטה על המעשים, אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה, לרבות המוטיבציה שמפגין הנאשם לשיקום והליך שיקומי וטיפולי משמעותי (ראו למשל בע"פ 4503/16 אבו שנדי נ' מדינת ישראל (5.5.17); ע"פ 5611/16 סלב נ' מדינת ישראל (14.9.17); ע"פ 526/14 פלוני נ' מדינת ישראל (12.3.14))

תסקירי שירות המבחן בהם הורחב לעיל, מצביעים במובהק על נאשם שעבר הליך טיפולי משמעותי, שבין היתר, מתבטא בהבנה וההפנמה של חומרת מעשיו, לצד הבנת התהליכים שהובילו אותו לבצעם לרבות רכישת כלים להתמודדות במצבים אדפטיביים והיכולת להציב גבולות לעצמו. למעשה, בכל הנוגע לסיכוי שיקומו של הנאשם, התמונה חיובית ביותר בהינתן השינוי בדפוסי חשיבתו ומודעותו להתנהלותו בכלל ואל מול המתלוננת בפרט.

ערך רב יש להליך טיפולי אותו יעבור נאשם שנהג באלימות כלפי בת הזוג שלו. הדברים מקבלים משנה תוקף עת מדובר בגברים אלימים בעלי תפיסות ועמדות נוקשות ביחס לתפקידים במשפחה ולדמות האישה בכלל ובקשר הזוגי בפרט. לכשמדובר באלימות בין בני זוג, יש לתת הדעת לרצון וכוונת בני הזוג לחזור למערכת יחסים זוגית, לרצון לשמר את התא המשפחתי המשותף, ובמקרה הנדון, לכך שמדובר בנאשם צעיר שהתהליך הטיפולי נתן בידו כלים חיוניים להתמודד עם אתגרים ומצבי לחץ בכלל ובמערכת הזוגית הבאה שלו ובכך ייתרם לא רק הנאשם אלא מערכת היחסים הבאה של הנאשם עם בת זוג ובכלל, במובנים שונים, ובעיקר בהפחתת הסיכון להישנות התנהגות אלימה בתוך הקשר.

טענת התביעה לפיה הנאשם "לא נתרם" מהתהליך הטיפולי וכי אין לדבר על חריגה ממתחם העונש ההולם - מנותקת לחלוטין מהמציאות וכלל הנתונים שעלו ובאו בתסקיר שירות המבחן ולרבות מדברי הנאשם המדברים בעד עצמם. **ראוי כי התביעה תחזור ותקרא בעיון ובין השיטין את התסקיר ותיתן דעתה וליבה לדברי הנאשם אשר השינוי הניכר**

שבו התרחש גם לנגד עיני בית המשפט שהתרשם באופן חיובי ביותר מתהליך טיפולי מעמיק ומשמעותי.

גם טענת התביעה לפיה המלצת שירות המבחן לענישה מוחשית בדמות עבודות שירות (שהינה חריגה לעובדה כי הנאשם השלים את התהליך הטיפולי בבית נועם והוסיף הליך טיפולי משך שנה נוספת במסגרת השירות) - "אינה הגיונית" מנותקת מתוכנו של התסקיר ולמעשה מפרשת אותו באופן מוטעה.

בהקשר זה נזכיר כי שירות המבחן ציין בהתרשמותו לפיה הנאשם לא לקח אחריות מלאה על כלל מעשיו מאחר ולא הודה בכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בעניין זה אומר שניים. האחד, בשונה משירות המבחן, סבורני כי הנאשם נטל אחריות על מעשיו והבין את חומרם, הגם שלא הודה בכל העבירות. נזכיר כי הנאשם הודה במרבית העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, אם כי ביחס ל 4 מהן לא הודה (משתיים, החמורות ביותר זוכה הנאשם) וזכותו נותרה לעשות כן גם לאחר הכרעת הדין.

בהקשר זה נפנה לדברי הנאשם בפני בית המשפט: "אני לא מבין למה הוא כתב את זה (שלא נטל אחריות על מעשיו ש.ש) בשיחת הסיכום שלי עם דביר קצין המבחן שלי, הוא רק דיבר איתי בכללי על הדברים ואני בראש שלי התסקיר מצוין. בבית נועם הם ידעו שאני יוצא להליך ההוכחות ואני מודה, אני מספר שם סיפורי אלימות והכל. מה שנכון זה שהיה שניים-שלושה אירועים, שניים מהם ביהמ"ש זיכה אותי והאחר לא, אבל אני כן מקבל את זה. אני לא מתנגח עם אף אחד, אני רק רוצה להתחיל את החיים שלי, אין לי כוח כבר (הנאשם בוכה) התחלתי דרך, אני עובד במסעדה ברמת גן, יש לי בעל בית חמוד שדואג לי. רציתי שיהיה איתי מישהו שיהיה איתי פה ויבין את העמדות שלי, בעל הבית שלי שמע אותי והסכים לשלם את שכר הטרחה של עורך הדין כדי שייצג אותי. זה לא יצא לי כזה זול, ועדיין התקשתי כי זה היה חשוב לי".

שנייה, שירות המבחן לא טען כי הנאשם "לא נתרם" מהתהליך הטיפולי כטענת התביעה, אלא, כי אין מקום להמשך התהליך הטיפולי. בהקשר זה, אף בית המשפט סבור שאין מקום להמשך התהליך הטיפולי אצל שירות המבחן, אולם זאת בשים לב לתקופה המשמעותית בה היה מצוי הנאשם בטיפול, והשלכותיו החיוביות עליו.

בין שיקולי הגמול וההרתעה המתחייבים בעניין הנדון, הבאתי בחשבון את עיקרון ההלימה, לפיו עונשו של הנאשם חייב לשמש תגובה הולמת למעשיו (רע"פ 7996/12 יוסף נ' מדינת ישראל 23.1.2013), כמו גם כי הוראת סעיף 40 דלחוקהעונשין, לאבאהלשנותממצבדבריםזה (רע"פ 7572/12 הזייל נ' מדינת ישראל. (23.10.2012)ועם זאת, סבורני, כי לאור ערכו הרב של ההליך הטיפולי בעבירות אלימות בין בני זוג, המקרה הנדון, **הכולל תהליך טיפולי אינטנסיבי משך שנתיים שלמות שעבר הנאשם בבית נועם ובהמשך אצל שירות המבחן**, כיוצא מהכלל, מצדיק חריגה ממתחם העונש אותו קבעתי.

עונשו של הנאשם

11. כידוע, שיקולי השיקום אינם עומדים לבדם בשיקולי בית המשפט לעונש. בנסיבות המקרה הנדון, נוכח אופי וריבוי העבירות על נסיבות ביצוען, יש להשית ענישה מוחשית.

בחינת עונשו של הנאשם מתחת למתחם העונש ההולם, תביא בחשבון מחד את עיקרון הגמול אשר התכהה לאור הליך הטיפול, אולם לא נעלם כלא היה, ובנוסף יש להביא בחשבון את שיקולי הרתעת הרבים. **מאידך**, בחינת העונש תביא בחשבון את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, בין היתר, עברו הנקי הקודם, **מעצרו מאחורי סורג משך 6 חודשים, לראשונה בחייו, שהותו הממושכת - כשנתיים - במסגרת טיפולית בית נועם, תחילה כמסגרת סגורה, כולל לינה משך כ 4 חודשים ולאחר מכן, במסגרת יום משך כ 8 חודשים לפחות, תוך שהוא נתון במעצר בית מלא בשעות בהן לא שהה במסגרת הטיפולית.**

לעובדה כי הנאשם השתלב בתהליך טיפולי יש מקום גם בבחינת העונש מתחת למתחם שנקבע, בין היתר, כדי לאפשר את שימור הישגיו הטיפוליים, ולתת משקל לרצון הטוב, **למאמציו ושיתוף הפעולה המלא** עם שירות המבחן, לנחישות והעקביות שגילה לאורך כל התהליך הטיפולי בגדרו העמיק ללמוד על המקור למעשיו הרעים, רכש כלים להתמודדות אדפטיבית במישורי חייו לרבות במערכת זוגית.

נורמי הסיכוי לשיקום עליהם הרחיב שירות המבחן המהווים לטעמי מענה הולם להפחת הסיכון להישנות העבירות אצל הנאשם אשר מיד לאחר שהוקלו תנאיו חזר לתפקוד תעסוקתי תקין, לא הסתבך בעבירות מכל סוג לרבות אלימות מאז שנת 2020, הביע חרטה כנה ושאיפות אמתיות לנהל אורח חיים נורמטיבי.

סוף דבר

12. מכלל הנתונים עולה ונלמד כי הנאשם שהיה בעל דפוסי התנהגות אלימים, שינה מדפוסי ותפיסותיו, לקח אחריות והביע חרטה כנה על מעשיו, התגייס לתהליך טיפולי במהלכו רכש כלים שהיה בהם לסייע לו בהתמודדות במצבי לחץ מאתגרים. לאור כך, ולאחר שהבאתי בחשבון את המחירים אותם שילם מאז קרות האירוע לצד מכלול השיקולים המתבקשים לבחינת עונשו מתחת למתחם העונש ההולם, סבורני כי יש מקום להקלה בעונשו, אם כי לא עד כדי וויתור ממש על עיקרון הגמול ושיקולי הרתעת הרבים. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות** על פי חוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 23.4.24. הנאשם הונחה להתייצב במשרדי הממונה על עבודות השירות 01.08.23 (יחידת עבודות שירות). הממונה על עבודות השירות מתבקש לדווח על תחילת ריצוי עונשו של הנאשם ובשים לב כי חלף המועד שנקבע על ידו. הנאשם הוזנה כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים המצריכים התייצבות רציפה ועל פי הנחיות החוק והממונה וכל חריג מכללים אלו יהיה בה להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

ב. **9 חודשי מאסר על תנאי**, לתקופה של 3 שנים מהיום, התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירות אלימות מסוג פשע.

ג. **3 חודשי מאסר על תנאי** לתקופה של 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. **10,000 ₪ פיצוי למתלוננת. הפיצוי ישולם ב**

4 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 10.10.23 ובכל 10 לחודש שלאחר מכן.

התחייבות בסך 3,000 ₪ להימנע מלעבור עבירות

ה.

אלימות, משך 3 שנים מהיום.

המזכירות תעביר עותק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

הודעה זכות הערעור

ניתן והודע היום י"ד תמוז תשפ"ג, 03/07/2023 במעמד הנוכחים.